

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. III. De aliquorum deceptione, qui exteriora hæc parui faciunt,
dicentes in his perfectionem non esse sitam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

cor semper celo leuandum. Id re ipsa discimus, dum enim oculos modeste demittimus, sumus collecti & deuoti.

Cassian. l. 4. de inst. renun. c. 41. Esto in multo sine auribus oculis, lingua.

Hæc causa est, ob quam dicebant sancti Patres Ægypti (vt refert Cassian. illum, qui vellet parare perfectam cordis munditiam & puritatē, & habere deuotionem & collectionem, debere esse surdum, cecum & mutum. Hoc enim modo sensuum portis oclusis anima pura esset, & imaginatio non vaga, & disposita ad agendum & conuersandum cum Deo. Sed dicit aliquis, quomodo posset quis esse cæcus, surdus & mutus, qui toties cum proximo agit, & necesse est ei videre, & multa audire, quæ nolle? Remedium hic est illa audire, quasi non audirentur, & illis introitum date altera aure, egressum vero altera, nec permittere menti in hære, sed illa statim missa facere & floccipendere. Nar-

Ephrem to. 2. c. 73. de varia doctri. p. 234.

rat Ephrē, quod proposito optime conuenit, de quodā monacho, qui a sene quodam patre petebat: Quid faciam? Abbas iubet, vt pistorem in pistriuo iuuenem, & ibi sunt iuuenes externi, quæ multa impertinentia tractant, quæ me audire non decet: quomodo me geram? Respondit Sene: Nunquid vidisti in schola pueros multo cum murmure & strepitu discentes & legentes lectionē, quæ magistro recitare debent, & vnusquisq; suæ lectioni intētus est, & nō aliorū, quæ scit se suæ rationē dare debere magistro, & non aliorū. Tu fac similiter & non attende ijs, quæ alij dicunt vel faciunt, sed tuo solū officio, hoc enim est, cuius Deo ratio reddenda est. Dicitur

Tali erat S. Bernardus.

S. Bernardus cor tam in Deo fixum habuisse, vt videns non videret, & audiens non audiret, & suis sensibus vti nō videretur. Exierat annū nouitiatus, & adhuc ignorabat, ex quo factū esset tectum cellæ, an esset cameratū, an ex ligno, erant in templo tres fenestree vitree, & ipse nunquā nisi vnā viderat. Profectus erat fere toto die per ripā lacus, & loquentes post socios de lacu interrogabat, vbi lacum illum vidissent, ille non viderat. Similiter dicitur de Abbate Palladio, quod vigineti annos in cella habitauerit, & nunquam leuauerit

Palla. in Præto spirit.

oculos in tectum. Hoc modo, quāuis in mundo cū proximis agamus, surdi, cæci & muti erimus, & itrepidus, quæ audimus & videmus, nō impedit profectū nostrum,

CAPVT III.

De aliquorum deceptione, qui exteriora hæc parui faciunt, dicentes in his perfectionem non esse sitam.

EX dictis facile colligere est, quam fallantur, qui exteriora hæc parui faciunt, dicentes in his perfectionem non esse sitam. sed in cordis interioribus & veris & solidis virtutibus. Lipomanus huic materiæ optime quadrans exemplum sumptum ex Prato spiritali adfert: Dicitur de quodam sene vno ex his, qui morabatur in deserto scythicæ, iuera quodam die Alexandriam, vt sportas venderet, quas fecerat, & vidit ibi monachum iuniorē, qui intrauerat tabernam, vnde senex hic multum tristabatur: & proposuit expectare, donec exiret, & illi mentē suā aperiret, & exeuntē duxit seorsum, & dixit: Frater, non vides, quod sis iuuenis, & quod inimici nostri laquei multi sint? nescis quantum damni accipit monachus, dū in vrbibus est, à figuris & representationibus, quas oculis & auribus percipit? quomodo ergo audes intrare tabernam, vbi tot malorum & mulierum consortia sunt, & vbi forsitan tibi mala audienda & videnda que nolles? ne, fili mi, amore Dei sic facias, sed fuge in desertum, vbi Deo iuante saluus & securus esse poteris. Respondit iunior: Vade pater, nō in eo sita est perfectio, sed in cordis munditia. Cor mundū habeo, quod Deus requirit. Tūc senex ad celū leuauit manus, dicens: Benedictus sis Domine, 55 annos desertum Scithiæ inhabitato, cum maxima, quod potui, collectione, & adhuc cor mundum non habeo, & hic agens & conuersans in tabernas parauit cordis munditiam. Hoc ergo sit responsum tuum: Fateor essentialē perfectionem in cordis puritate & munditia sitam esse,

esse & in Dei charitate & amore, & non in his exterioribus. Tu tamen hanc perfectionem non habebis nec assequeris, nisi bene custodias sensus per modestiam & exteriorem compositionem.

Hoc recte notat S. Bonavent. & reddit rationem, nam his exteriorib. acquiritur & conseruatur interius, & hæc sunt propugnacula & defensiones cordis. Vt hic videre est, naturâ arboris nō, pducere sine folijs & cortice, nec fructū sine putamine, sed omnia facere cum suis defensiuis ad conseruationē & eorum ornatū, sic etiam gratiā, q̄ secundū naturā operatur, & perfectiūs illa, non operatur interiorē virtutem, nisi per exterioriū mediū: hoc cortex & putamen est, quo cōseruatur virtus & interior collectio, & cordis puritas & mundities. Et eo deficiente, deficiet & alterū, vt. n. corporalis sanitas vel infirmitas non in exteriorē colore bono vel malo consistit, sed in temperie vel intēperie humorū interiorū; nihilominus vidētes aliquem malo colore esse, statim dicitur: hic ægro- rat non est sanus, videlicet quo colore est, hauc colore suffusus est, q̄ malos oculos habet? idem in vita spiritali accidit.

S. Basil. insigni similitudine idē declarat, quam cum ipse adferat. & nos adferre possumus. Præsupponit & allegat doctrinam & communem illam sanctorum allegoriam, sensus exteriores esse fenestras, quibus anima vititur ad videndum, quid foris fiat. Et dicit, inter animā collectam eam esse differentiam, quæ est inter mulierem honestam & impudicam. Mulierem honestam vix vnquam viderit in fenestra, impudicam vero toto die in fenestra & ostio videre est, videntem quid quid transsit, & vocantem vnum, & loquentem alij, & garrulentam cum alio. Eadem est differentia (dicit S. Basilus) inter collectum & diltractum Religiosum: collectum enim vix vnquam videbis affixum sensus fenestris, intus est in secreto cordis. Alterum vero videbis quotidie ad fenestras videntem quid transeat, audientem quid dicatur, loquentem, & tempus transigentē cum hoc & illo. Honestas vel

impudicitia mulieris non consistit in eo, quod fenestra affixa sit, vel non, sed mulier leuis & vaga, & amica colloquij & garrulitatis, magnum leuitatis & vanitatis suæ signum dat, & hoc solum sufficeret, vt pro impudica haberetur, etiā si non esset. Idem hic iudicium est: perfectio nō consistit in linguæ & sensuum custodia, sed tamen anima vaga, garrula, & amans consortium & colloquium non acquirit perfectionem, & cordis puritatem.

Et hic notādum alterū punctū principale, quod vt exterius iuuat ad cōponendum & conseruandū interius, sic etiā interius promouet statim & cōponit exterius: vbi Christus est, modestia quoq; est, dicit Greg. Nazianz. Dum interius solida & pfecta virtus est. statim grauitas & pondus est in oculis, in lingua, & magna in passu maturitas, & in omni nostro motu. Interior grauitas & constantia addit grauitatem & constantiā exteriorē. Hæc q; modestia est, quam Pater noster à nobis exigit, quæ nascatur à pace & vera animæ humilitate, non modestia ficta, & artificio simulata, hæc enim nō durat, sed meliori tempore deficit, sed est quasi suppositum quid: sed huiusmodi modestia ex se ipsa tanquam effectus ex causa sua orta, videlicet ex corde composito, mortificato & humili.

Vnde facile colligere est signum valde manifestū ex quo cognoscitur, an homo sit spiritalis, nec ne, an in spiritu proficiat, nec ne. Id S. Augustin. hac comparatione declarat: Vt nos cum adulti non delectamur ludis & iocis, quib. delectabamur pueri, quæ si nobis subtracta tunc fuissent, procul dubio magnæ tristitiæ & doloris causa fuissent, quod nunc adulti non sentimus, eo quod ludi puerorum & recreationes sint, & non adultorum & virorum: Id & euenit (dicit) in vita spiritali, quando aliquis incipit delectationem habere in Deo & exercitio virtutis, & euadit in spiritualem hominem, & virum perfectum, non sentit nec angitur, si ei carendum sit delicijs & delectationibus sensualibus, quib. oblectabatur puer

Exterior modestia interiori fructus est.

Et index formalis.

August. l. 83. q. 70.

& imperfectus in virtute: hæc enim puerorū & imperfectorū oblectamenta sunt, ipse vero iam vir factus est. *Cum essem paruulus, loquebar ut paruulus, sapiebam ut paruulus, quando autē factus sum vir, euacuauī quæ erant paruuli.* Vis ergo scire, an vir sis, & an proficias & crescas in perfectione, vel num adhuc puer sis, vide an reliqueris & oblitus sis, quæ sunt pueri, si n. adhuc delectaris crepundijs & ludis puerorū, puer es, si puerilibus oblectaris, si sensus profundis, & pascis oculos videndo vana & curiosa, & audiendo quicquid fit, & loquendo futilia, & nihil ad rem facientia, puer & imperfectus es, quandoquidem puerilibus oblectationibus & nugis recrearis. Homo autem spiritualis, qui adolefcit, & euadit in virum perfectum, his non capitur, sed illa potius ridet, vt vir adultus de crepundijs & ludis puerorum, & erubesceret illa tractare.

CAPVT IV.

De silentio, de q̄ bono & utilitate in eo sita.

SILENTII MAGNUM SPIRITUS ADIUMENTUM, & CONTRA.

INTER omnia media, quæ multum faciunt ad in virtute proficiendum, & perfectionem parandā, erit cōpescere & mortificare linguā: & contra inter omnia, quæ nos damnabūt, & profectū impediēt, est vel illud vnū, si hæc negligamus. Vtramq; docet S. Iacob. in Epist. sua Canonica: pro vno enim dicit: *Si quis in verbo nō offendit, hic perfectus est vir:* & pro altero: *Si quis putat se religiosum esse, non refranans linguam suam, sed seducens cor suum, huius vana est religio.* S. Hier. ad commendādam silentij cultodiā affert hanc authoritatē, & dicit, sanctos illos Patres eremi se fundātes super hac sententia & doctrina Apostoli Iacobi summo studio illud seruasse. Ait se multos horū Patrū reperisse, qui toto septennio nemini locuti erāt verbū. Hincque, teste Dionysio Carthusiano, omnes religiosi ordines pro regula sua principali statuerunt illam de silentio, idque tanto cum rigore, vt statuerent & decernerent, eum publica disciplina puniendum, qui silentium transgressus esset.

Sed inquiramus, quid causā sit, quod tam nobis id commendetur. Tantumne peccatū, verbū otiosum loqui: an plus sit, quā aliquid tēporis in eo proferēdo consumere? nunquid plus q̄ peccatū veniale, quod aqua benedicta abluitur? Plus sane in eo situm esse debet, quam aliquid tēporis perdere, & maioris ponderis hoc negotium, quam videtur, quādoquidem S. Scriptura tam id commendat & exaggerat. S. enim Spiritus non solet quid exaggerare, nec alio pondere metiri, quam habet. Sancti & Ecclesiæ Doctores, quibus à Deo singularis lux ad intendendum & declarandum S. Scripturæ mysteria concessa est, valde ample magna commoda, quæ silentij custodiam consequuntur, exponunt, similiterque ingentia damna, quæ ex contrario proueniunt.

S. Basilius, valde vile esse, dicit, præcipue incipiētibus, exercere se silentio: primo, vt discant loqui, vt conuenit, multum enim ad hoc requiruntur circumstantiæ, & res est ardua & magnæ difficultatis. Et quandoquidem nobis per sua demus multorum amorum, tempus optime impendi in alijs scientijs & artib. discēdis, dummodo illas discamus, ratio etiā dicitur, vt annos aliquot in sciētia hac bene loquēdi impendamus, si enim te facias discipulum, & discere labores, nunquam magister eris. Dices forsitan: Multum loquendo, loqui discemus, vt aliæ scientiæ & disciplinæ multo vsu & exercitatione discuntur. Dicit S. Basilius, scientiam hanc bene loquendi non posse doceri, nisi tacendo, & se diu & multum silentio exercendo, & subiūgit rationē. Vt enim bene loqui dependet à multis circūstantijs, & nos male assueuimus iisdem loqui, sed id, quod in buccā venit, & dum videtur, & tali tono, vt volumus, & sine ordine & regula: silentium duo dat, eaque magna ad scientiam loquendi: prius quod longo silentio obliuiscamur priore peruersum nostrū modum loquendi, quæ nobiscum mundo intulimus, quod multū facit, vt quis bene loqui condiscat, & vt quis male loqui obliuiscatur. Posterius est, quod silentio tempus